

Manifesto
(door Ragner Onrust)

Zaanstad Duurzaam

Niet: “Too big to (let it) fail”
Maar: “So true it can not fail”

Wat is (de) waarheid?

Gegevenheden; oftewel ‘dat wat ons geschonken / gegeven wordt’:

1. De aarde is! Hierdoor hebben we ruimte en tijd; Altijd! De aarde is zeker vanuit het perspectief van een mensenleven ‘eeuwig’. Het was er gisteren, is er vandaag, en zal er morgen zijn. Wanneer we ook wakker worden, de aarde is er. Gratis! Oftewel als gratie, genade, geschenk.
2. De zon komt iedere ochtend op! Hierdoor hebben we licht en warmte. Hoewel we wetenschappelijk niets uit mogen sluiten, mogen we toch vanuit de ervaring aannemen dat ook morgen weer de zon op gaat. Gratis!
3. De wind waait! Wel niet altijd, maar toch zeer regelmatig en een groot deel van de tijd. De wind zorgt voor herverdeling van materie en energie en vormt landschappen. Gratis!
4. De regen valt! Gelukkig ook niet altijd, maar toch in voldoende hoeveelheid om het leven mogelijk te maken en te verzorgen. Hier valt ook meer regen dan er aan water verdampt dus hebben we zelfs een overschot. Gratis!
5. Het vuur brandt! Zolang het gevoed wordt en geeft dan warmte. Gratis!
6. De planten groeien en dragen vrucht! Ieder jaar weer. Daardoor hebben mens en dier voeding en zelfs planten kunnen op en van planten groeien. Gratis!
7. De dieren bewegen! In ieder geval op veel momenten dat ze wakker zijn. Veel dieren hebben daar zelfs een overschot en kunnen naast zich zelf ook andere dingen bewegen. Gratis!
8. De mens ontwikkelt zich! De mens heeft creativiteit, individualiteit, uniciteit, vrijheid. Gratis!

Ik denk dat bovenstaande punten voor iedereen herkenbaar zijn als waarheden. Ik meen het terug te kunnen zien in de leren van verschillende religies, in de filosofie en ook in de materialistische wetenschap. Het maakt ook niet uit of iemand gelooft in een schepping door een god, in ‘intelligent design’ of als materialistisch wetenschapper enkel in een ‘evolutie volgens natuurlijke selectie’. Voor de eerste zijn de gegevenheden dan ‘godsgeschenken’ en ‘de wil van god’, voor de tweede de ‘kern van het ontwerp, de actoren en de logica’, en voor de laatste de ‘selectoren voor de evolutie’.

Een systeem dat op deze gegevenheden is afgestemd, zal het meest duurzaam zijn. Immers de gegevenheden bestaan al eeuwig en zullen nog eeuwig bestaan.

Welke waarheden zijn er nog meer voor de mens?

9. Iedereen heeft ruimte nodig;
10. Iedereen heeft warmte nodig;
11. Iedereen heeft licht nodig;
12. Iedereen heeft lucht nodig;
13. Iedereen heeft voedsel nodig;
14. Iedereen heeft menselijkheid, aandacht en liefde nodig;
15. Iedereen heeft een zinvolle tijdbesteding nodig (ontplooiing);
16. Iedereen heeft ontwikkelingsmogelijkheden nodig (scholing);
17. Iedereen produceert afval, maar dat afval kan voeding zijn voor andere systemen / organismen;

Ook deze punten zijn breed als waarheden herkend. Ze zijn onder andere verwoord in de Universele Rechten van de Mens. Het kan ook niet anders, want feitelijk zijn dit afgeleiden van de eerder genoemde gegevenheden. Men vindt ze ook terug in de levensvoorwaarden en levensprocessen. Daarmee is

eigenlijk ook al aangegeven dat het vreemd is dat ook deze waarheden niet voor iedereen gratis, vrij en gegarandeerd zijn. Feitelijk zijn ze een oerrecht, een onvervreembaar geboorterecht.

Een samenleving is alleen dan duurzaam als deze waarheden als gratis, vrij en gegarandeerd in de samenleving terug te vinden zijn, zodat de waarheid gerespecteerd wordt. Wat dat voor consequenties heeft, zal later verder uitgewerkt worden. Hier alvast een aantal stellingen die aanhaken bij bovenstaande gedachtegang:

- a. Wat niet nodig is, hoef je ook niet op te brengen; (isolatie, efficiëntie, besparing, alternatieven)
- b. Verdeel het werk onder allen en ieder zal minder hoeven werken; (deel wat je kunt missen, laat meerwaarde naar de cultuur en sociale voorzieningen stromen)
- c. Mensen die werk doen dat ze willen, doen meer, beter en zijn meer voldaan;
- d. Samen kun je meer;
- e. Wat er is en zinvol is, moet je proberen te behouden; (recycling, ruil, cradle to cradle, 0-emissie, isolatie)
- f. Hoe groter de complexiteit van een systeem, hoe bestendiger en duurzamer; (niet op 1 paard gokken. Het gaat om zekerheid en niet om maximale winst)
- g. Neem genoeg met weinig en je zult veel hebben;
- h. De mens en de cultuur zijn de waardestandaard, niet bezit of geld.
- i. Meer dan je kunt bemensen is naargeestig; (leeg, koud, vacuüm horriri, satanisch, demonisch)
- j. Meer dan je nodig hebt is een zonde, roof, marteling en vaak zelfs moord;

De uitwerking:

Add 1 en 9.: Er is maar 1 aarde. De aarde is. Daar moeten we het mee doen en daar leven we met zijn allen tesamen op. De aarde draagt. Gezamenlijk zijn we voor de aarde verantwoordelijk. Dat is rentmeesterschap naar toekomstige generaties, naar de mensheid in het algemeen, naar de aarde in het bijzonder. Zoals Chief Seattle al in zijn beroemde toespraak: 'Hoe kunnen we de lucht bezitten?' al sprak, is er geen grond waarop iemand iets meer van de aarde kan claimen dan de grond waar hij op staat. De ruimte die hij inneemt. Grond zou dus ook niet verkocht moeten kunnen worden, maar voor altijd gemeenschappelijk bezit moeten zijn. Men zou het indiaanse principe van 'no-footprint' na moeten streven. D.w.z. dat men zodra men een plaats verlaat, de plek zo achter laat dat niet meer te zien is dat er iemand geweest is. Wat men niet meer kan bemensen moet aan de gemeenschap terug vervallen of aan de natuur worden teruggegeven. Eigendom in de huidige betekenis gaat tegen dit oerprincipe in. Het heet ook niet voor niets eigenDOM. Men zal moeten komen tot iets als 'gebruikersrecht'. Zodra men iets niet meer kan bemensen, vervalt het gebruikersrecht en valt het weer de gemeenschap toe. Leegstand en verpaupering zijn dus symptomen van ziekte van de samenleving. Herbestemming of terugbrengen tot de natuurlijke staat moeten in een samenleving nagestreefd worden wil het een duurzame en gezonde samenleving zijn.

Maar ook, als iemand ruimte nodig heeft, moet daar een plek voor gezocht en gevonden worden. Dan wordt voor zolang als het bemenst kan worden een gebruikersrecht verleend. Dit in principe gratis. De aarde levert bouwmaterialen ook gratis. Zand op het strand, klei en zand en grind langs de rivieren. Gratis!

Add 2 en 11: Het licht van de zon is potentiële energie die benut kan worden. De planten doen dat, maar ook de mens kan via de techniek zonlicht omzetten in zinvolle energie. Het vermogen aan zonne-energie per oppervlakte eenheid is enorm. Bedenk maar eens hoeveel lampen nodig zijn om je tuin in een maanloze bewolkte nacht net zo helder te verlichten als de zon overdag doet. Helaas kunnen we momenteel niet zo'n heel groot percentage van het zonlicht omzetten, maar de ontwikkelingen gaan snel en met slim bouwen en goed ontwerpen kan een zeer groot deel van de energie vanuit zonlicht gewonnen worden.

De mens is ook direct afhankelijk van het licht van de zon. Voor de visuele waarneming, maar ook voor de aanmaak van vitamines, hormonen enzovoort. Noch een teveel noch een te weinig zijn goed voor de mens. Zaak dus ook om te zorgen voor de atmosfeer (ozon-laag) en voldoende beschutting en

bescherming. We moeten het licht zuiver zien te houden. En principieel ook gratis, of in ieder geval goedkoop.

Add 3 en 12: Zuivere lucht is van levensbelang. We weten allemaal dat we slechts zeer kort zonder lucht kunnen. Belangrijk dus dat we de lucht zuiver houden. Een gezonde duurzame samenleving zal gebaseerd zijn op 0-emissie (d.w.z. dat er geen uitstoot is uit fabrieken, kantoren en huizen, anders dan CO₂ en water, maar liever ook dat niet maar volledig gesloten kringlopen), cradle to cradle (volledige recycling en hergebruik) en CO₂-oogsten uit de lucht. Geen CO₂ opslag onder de grond, maar CO₂ afvang door planten en inzet van CO₂ als grondstof voor brandstof en kunststoffen in plaats van olie.

Windenergie kan een grote deel van de energiebehoefte voorzien. Wel moeten we nadenken over de architectuur van de molens. Het gaat niet om het maximale rendement, maar om een optimale invoeging in het geheel. Dus beter op ieder huis verdekt opgestelde nok-turbines of kleine kunstzinnige huisturbines met laag rendement, dan lelijke megamolens met een maximaal rendement.

Verder natuurlijk veel groen binnen en buiten, zodat de lucht gezuiverd en verversd wordt.

Add 4 en 13: Regenwater verdwijnt nu meestal rechtstreeks het riool in. Dat kan ook anders.

Regenwater kan ingezet worden als grijswater voor het doorspoelen van het toilet en voor de was. Met een goede waterzuivering kan het zelfs makkelijk drinkwater worden. Het oppervlak aan daken waar regenwater opgevangen kan worden is enorm. Ook oppervlakte water zou lokaal ingezet kunnen worden. Verder moeten we het water ook zuiver houden. Wat er niet in komt, hoeven we er ook niet uit te halen. De 0-emissie voor bedrijven is een goede stap, maar daarnaast is ook minimale emissie van het verkeer noodzakelijk. De binnenstad verkeervrij maken kan een goede stap zijn. Maar ook de inzet van dieren als vervoermiddel is een goede optie. In de stad kan men zich met een paardentram net zo snel voortbewegen als met een elektrische tram. Witte fietsen of gratis elektrisch openbaar vervoer zijn ook een prima optie om verontreiniging van lucht en water tegen te gaan.

Rioolwater ook goed lokaal gezuiverd worden. Een duur persleidingen systeem is dan niet nodig. In Zaanstad hebben we de fabriek van Norit; Deze kunnen vast en zeker de nodige koolfilters ontwikkelen. Wel moet er goed gekeken worden naar hoe medicijnresten en andere chemische verontreinigingen goed verwijderd kunnen worden, zodat die niet het milieu en de mens gaan belasten.

Add 5 en 10: De fossiele brandstoffen raken op. Voor de warmte zal men dus andere dingen aan moeten wenden. Wat men heeft kan men behouden. Dus als men zeer goed isoleert, behoud men de warmte optimaal. Intelligent ontwerp van huizen kan zorgen voor warmte invang uit zonlicht en warmteopslag. Warmte die bij processen vrij komt, moet goed benut worden. Bijvoorbeeld warmte uit fabrieken als stadsverwarming benutten. Ook kan men middels vergisting van organisch afval warmte opwekken. Reststoffen uit de voedingsindustrie kan als brandstof in biocentrales dienen. Er kunnen ook speciale productiebossen komen met hout voor pellet-kachels.

Iedereen heeft warmte nodig en daarmee samenhangend in ons klimaat een dak boven het hoofd. Daar moeten we dan ook niet over steggelen. Dat moet gegarandeerd zijn, en gratis (cq. Goedkoop tegen enkel vervangings- en onderhoudskosten, met dien verstande dat de gebruiker ook zelf het onderhoud moet kunnen doen. Verlaten van het pand weer volgens no-footprint).

Add 6 en 13: De planten groeien gratis. Ieder jaar weer ontwikkelen ze bladeren, groeien ze en dragen ze vrucht. De dieren eten daarvan, schuilen erin. Maar ook de mens heeft er voeding aan. Dan wel via de dieren dan wel direct. Alleen zetten we meestal planten neer die niet te eten zijn. Dat kan anders. We kunnen het landschap ombouwen tot een grotendeels eetbaar landschap. In parken kunnen vruchtbomen neergezet worden in plaats van of naast niet eetbare bomen. Bramen, frambozen, bessen enz. kunnen ook heel goed in plantsoenen. Plantsoenen kunnen bij initiatief uit de buurt (deels) omgevormd worden tot gemeenschappelijke moestuin of volkstuintjes. Dat vormt meteen ook een sociale ontmoetingsplek. Wel moet er goed nagedacht worden over 'ongedierte', 'vogelpoep', 'rottende vruchten', enz..

Rond de stad kunnen we werken aan lokale voedselvoorziening. Biologisch-dynamische landbouw zorgt voor kwalitatief hoogwaardig voedsel. Smaakvol, voedingsrijk en vol levenskracht. Daarbij verzorgt de

BD-landbouw ook de aarde, natuur en mens. Een combinatie met zorgboerderij is heel gebruikelijk en gezondmakend. Permacultuur volkstuinen kunnen een grote rol spelen in de lokale voedselvoorziening. De middenstand kan hierbij betrokken worden wanneer nieuwe netwerken van toelevering ontstaan. Bijen en insecten zijn noodzakelijk voor de bestuiving van planten. Een verbod op bestrijdingsmiddelen en genetisch gemanipuleerde gewassen is daarom een volstrekte noodzaak. Plaagbestrijding kan heel goed op een natuurlijke wijze door intelligente plantenteelt.

Add 7: Dieren kunnen in de binnenstad het vervoer mede verzorgen. Paard en wagen voor de toelevering van winkels. Omslagstations buiten de stad. Geen grote gevaarlijke vrachtwagens meer in de stad. Zuivere lucht in de stad. Schone planten, ramen in de stad. Dieren eten plantaardig voedsel en bewegen daarop. Ze hebben geen olieproducten nodig. Daardoor ontstaat er een grotere onafhankelijkheid van de eindigende en steeds duurder wordende olie. Tevens zijn dieren bezielde en daarmee een veel mooiere en gezondere invulling van het stadbeeld.

Add 8, 14, 15, 16:

De mens kan werken, arbeid verrichten. Dat is een bijzonder geschenk. Een duurzaam systeem pleit voor een werkrecht (zie pamflet 'werkrecht'). Verder is alleen zinvol, echt en noodzakelijk werk gezond in het systeem (derivaten, verzekeringen, speculaties, rente zijn niet echt, niet waar en dus ook niet gezond). Omdat alleen zinvol en echt werk gedaan wordt, is er minder te doen, en heeft iedereen meer tijd voor zichzelf (de eigen ontwikkeling), elkaar (menselijkheid) en de omgeving (cultuur). In principe moet werk en arbeid ook gratis zijn. Belasting op arbeid is in strijd met het universele principe. Als men werkelijk een systeem opbouwt gebaseerd op de (gratis) gegevenheden, dus zonder eigendom, zonder speculeren, met gratis en gegarandeerde huisvesting, energie, voedsel enz, is er ook geen beloning voor arbeid meer nodig. De beloning is het resultaat uit de arbeid. Voordeel is zeer goedkope arbeidskrachten, zodat ook werk waar nu geen geld voor is maar wat wel zinvol is gewoon gedaan wordt.

Overschotkrachten en meerwaarden moeten naar cultuur en sociale voorzieningen vloeien en mogen niet tot privé vermogen leiden. De sterke dragende sociale structuur kan zo opgebouwd worden en een rijke cultuur kan opbloeien. Gratis staatsvrij onderwijs is hierin een van de peilers. Een mens moet zich op geestelijk gebied vrij van staatsbemoeienis kunnen ontwikkelen.

Add 17: Wanneer men weet hoeveel afval van welke soort geproduceerd wordt, dan kan men kijken welke systemen dat afval als voeding hebben en hoe groot die moeten zijn om het afval zinvol aan te wenden. Men kan dan cradle to cradle werken, gesloten kringlopen ontwerpen en alles recyclen. Er gaan geen waardevolle stoffen meer verloren. Er is geen sprake meer van verontreiniging. Alles komt op de juiste plek op de juiste tijd en met de juiste intensiteit.

Gratis en voor niets?

Nou, gratis zou mooi zijn. Voor niets moet het in geen geval zijn. Het moet niet voor niets zijn maar het moet voor een betere wereld zijn. Maar kan het ook gratis? We hebben immers geleerd dat alleen de zon voor niets opgaat en 'money makes the world go round'. Beiden zijn leugens. De zon gaat niet voor niets op. De zon gaat op om ontwikkeling mogelijk te maken. En al voordat er geld was draaide de aarde rond en zal ook nog rond draaien wanneer al het geld verdwenen is.

Maar serieus. Kan het wel gratis? Waar een wil is, is een weg! Ik heb aangegeven wat feitelijk gratis aan ons geschonken wordt. Dat is eigenlijk alles wat we nodig hebben. Alleen moet de mens wel het werk verzetten om dat wat geschonken wordt tot een zinvolle en bruikbare vorm te brengen. De mens moet de wereld cultiveren, vermensen. En daar zit het addertje onder het gras (dat is de slang die het paradijs in gekropen is). Als er namelijk mensen zijn die het werk niet willen doen, dan kunnen ze alleen overleven door te parasiteren op anderen die het werk wel willen of moeten doen. En de luie mens is heel handig geworden in het voor zijn karretje spannen van zijn medemens. List, leugen, bedrog en dwang. Het kan dus wel gratis, maar alleen als er voldoende menselijkheid ontwikkeld is. Hoe meer menselijkheid opgebracht kan worden, hoe goedkoper alles kan. Punt is dat menselijkheid alleen uit een vrije wil zich kan ontwikkelen. Als de voorlopers kunnen laten zien dat het werkt kan het anderen inspireren en motiveren. Dan komen we verder.